

Sygn. akt: IV Ca 60/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSO Waclaw Banasik

Sędziowie SO Renata Wanecka (spr.)

SR del. Żaneta Przemyska - Rybarczyk

Protokolant st. sekr. sąd. Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie 22 marca 2017 r. w P.

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko Zarządowi Terenowemu (...) Związku Zawodowego (...) przy Komendzie Miejskiej Policji w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Sierpcu z 10 października 2016 r.

sygn. akt I C 735/15

1. oddala apelację;
2. zasądza od A. S. na rzecz Zarządu Terenowego (...) Związku Zawodowego (...) przy Komendzie Miejskiej Policji w P. kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję;
3. przyznaje adwokatowi M. B. kwotę 300 (trzysta) złotych zwiększoną o podatek VAT tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną świadczoną powódce A. S. z urzędu w II instancji, którą to kwotę nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa Sąd Rejonowego w Sierpcu.

Sygn. akt IV Ca 60/17

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 28 października 2014r. do Sądu Rejonowego w Sierpcu, A. D. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od Zarządu Terenowego (...) Policjantów przy Komendzie Miejskiej Policji w P. 4.450 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy dotyczącej szkolenia dla osób ubiegających się o licencję pracownika ochrony fizycznej drugiego stopnia zawartej we wrześniu 2011r. oraz 10.000 zł za krzywdę wyrządzoną jej wskutek nienależytego przygotowania kursu, o którym mowa wyżej.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 10 października 2016r. Sąd Rejonowy w Sierpcu w sprawie I C 735/15 oddalił powództwo, nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa adwokatowi M. B. kwotę 2.400 zł wraz z należnym podatkiem VAT tytułem

wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną z urzędu oraz nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił:

W okresie od 5 października do 30 listopada 2011 r. A. S. (wówczas D.) uczestniczyła w kursie na pracownika ochrony fizycznej I i II stopnia organizowanym przez Zarząd (...) Policjantów przy Komendzie Miejskiej Policji w P.. Kurs miał przygotować do egzaminu prowadzonego przez (...) Komendanta Wojewódzkiego Policji w R., zakończonego wydaniem licencji na pracownika ochrony II stopnia. Za udział w kursie powódka zapłaciła pozwanemu 2.000 zł. Brała udział w zajęciach teoretycznych i praktycznych odbywających się kilka dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godzinach 15.00-16.00 do 21.00. Z uwagi na niewystarczającą ilość zajęć z samoobrony i strzelania, powódka wykupiła dodatkowe lekcje na strzelnicy i szkolenie z zakresu samoobrony w Akademii (...) P. M., za który zapłaciła 1.000 zł.

W dniu 30 listopada 2011 r., po zadaniu egzaminu wewnętrznego, A. D. (obecnie S.) ukończyła kurs z wynikiem pozytywnym i przystąpiła do egzaminu. Jednak po zaliczeniu części teoretycznej, nie zdała egzaminu z części praktycznej, podobnie jak pozostali uczestnicy kursu. Powódka przystępowała jeszcze do egzaminu dwa lub trzy razy, lecz z takim samym skutkiem. Przed przystąpieniem do egzaminu, A. D. (obecnie S.) uzyskała zaświadczenie lekarskie, za które zapłaciła 300 zł. Ukończyła także dodatkowy kurs w zakresie wykonywania zadań członka służby informacyjnej, za który zapłaciła 150 zł. Na kurs dojeżdżała z M. do P., trasa wynosiła ok 30 km.

W kwietniu 2014 roku powódka uzyskała informację, że może ubiegać się o licencję na pracownika ochrony tylko na podstawie zaświadczenia o ukończeniu kursu, tj. bez konieczności zdania egzaminu. Decyzją z 4 kwietnia 2014 roku (...) Komendant Wojewódzki Policji w R. odmówił jej wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, podnosząc, iż przedłożone przez powódkę zaświadczenie, nie odpowiada aktualnie obowiązującym przepisom.

A. D. (obecnie S.) kierowała do pozwanego pisma z propozycją ugodowego załatwienia sporu. Koszt kursu pokryła z własnych oszczędności, po odbyciu stażu, poza kosztami, ze sporym wysiłkiem wiązały się dojazdy do P.. Dojeżdżała również do R. na egzaminy, co wiązało się z koniecznością nocowania. Po otrzymaniu informacji o możliwości wpisu na listę kwalifikowanych pracowników, powódka uzgodniła z pracodawcą, że podejmie pracę, a po otrzymaniu decyzji odmownej, musiała z niej zrezygnować.

Zarząd (...) Policjantów przy Komendzie Miejskiej Policji w P. organizował szkolenia na podstawie wpisu do rejestru instytucji szkoleniowych pod numerem ewidencyjnym (...), dokonany 27 września 2005 roku przez Wojewódzki Urząd Pracy w W..

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji podniósł, że pozwany nie kwestionował wydatków poniesionych przez powódkę, zatem twierdzenia A. S. w tym zakresie uznał za wiarygodne.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 27. ust. 2 pkt. 2 ustawy z 22 sierpnia 1997r. o ochronie osób i mienia (według jej stanu na 30 listopada 2011r.), o wydanie licencji pracownika ochrony fizycznej drugiego stopnia ubiegać się mogła osoba, która m.in. ukończyła kurs pracowników ochrony drugiego stopnia i zdała egzamin przed właściwą komisją. Art. 35 ustawy o ochronie osób i mienia uprawniał Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, aby w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej określił w drodze rozporządzenia rodzaje dyplomów i świadectw wydawanych przez szkoły i inne placówki oświatowe, które potwierdzają uzyskanie specjalistycznych kwalifikacji w zakresie ochrony osób i mienia oraz minimalny zakres programów kursów, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 3 i art. 27 ust. 3 pkt 2, a także zakres obowiązujących tematów egzaminów i tryb ich składania, jak również skład komisji egzaminacyjnej i sposób przeprowadzania egzaminu.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 sierpnia 1998 r. w sprawie rodzajów dyplomów i świadectw wydawanych przez szkoły i inne placówki oświatowe, które potwierdzają uzyskanie specjalistycznych kwalifikacji w zakresie ochrony osób i mienia, minimalnego zakresu programów kursów pracowników ochrony fizycznej pierwszego i drugiego stopnia oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminów i trybu ich składania,

składu komisji egzaminacyjnej i sposobu przeprowadzania egzaminu w § 5 stanowiło wówczas, że kursy pracowników ochrony fizycznej mogą być prowadzone na zasadach określonych w przepisach o systemie oświaty albo w przepisach o działalności gospodarczej. Rozporządzenie utraciło moc 1 stycznia 2014 roku.

Z dniem 1 stycznia 2014 roku uległy także zmianie przepisy ustawy o ochronie osób i mienia wprowadzone przez art. 9 ustawy z 13 czerwca 2013r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów. Zgodnie z treścią art. 26 ust. 7, wymogi do wpisania na listę kwalifikowanych pracowników ochrony, spełnia osoba, która legitymuje się zaświadczeniem o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego lub kursu umiejętności zawodowych, potwierdzających przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie wyszkolenia strzeleckiego, samoobrony, technik interwencyjnych oraz znajomości przepisów prawa, związanych z wykonywaniem ochrony osób i mienia, realizowanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 68a ust. 5 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zaświadczenia o ukończeniu innych kursów potwierdzających przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie wyszkolenia strzeleckiego, samoobrony, technik interwencyjnych oraz znajomości przepisów prawa związanych z wykonywaniem ochrony osób i mienia, prowadzonych przez publiczne i niepubliczne placówki i ośrodki zgodnie z przepisami cyt. ustawy. Pozwany prowadził szkolenie na zasadach określonych w przepisach o działalności gospodarczej i wydane przez niego zaświadczenie, nie zalicza się do dyplomów i świadectw wydawanych przez szkoły i inne placówki oświatowe. Utrata przez pozwanego prawa do wydawania zaświadczeń uprawniających do wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej wynika ze zmiany przepisów, która nastąpiła 1 stycznia 2014 roku.

Ponadto Sąd Rejonowy podniósł, że między powódką, a pozwanym została zawarta umowa cywilno - prawna, w ramach której Zarząd (...) Policjantów przy K. w P. miał przygotować A. D. (obecnie S.) do egzaminu umożliwiającego jej uzyskanie licencji pracownika ochrony fizycznej. Powódka nie wskazuje na złe wykonanie zobowiązania z winy pozwanego, zaś na zmianę przepisów pozwany nie miał wpływu. Sad stwierdził, iż powódka ukończyła kurs w 30 listopada 2011r., natomiast zmiana przepisów nastąpiła 1 stycznia 2014r. Działanie pozwanego, polegające na oferowaniu kursów i szkoleniu, nie zawierało żadnych znamion działania w celu oszustwa, co miałyby miejsce gdyby prowadził on takie szkolenia i kursy i wydawał nieprzydatne zaświadczenia po 1 stycznia 2014 roku lub w okresie bezpośrednio poprzedzającym, posiadając wiedzę o zmianie ustawy. Sąd podkreślił, że brak wpływu pozwanego na zmianę prawa, która skutkuje tym, że wydane przez niego zaświadczenia nie dają podstawy do wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony, wyklucza także zasadność żądania zadośćuczynienia. Cierpienia doznane przez powódkę nie są zawinione przez pozwanego.

Z tych przyczyn, Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Pozwana korzystała z pomocy pełnomocnika ustanowionego z urzędu, którego wynagrodzenie Sąd określił na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z uwzględnieniem uiszczonych opłat od pełnomocnictwa.

Z uwagi na niskie dochody pozwanej, Sąd Rejonowy na podstawie art. 102 kpc nie obciążył A. S. kosztami procesu.

Apelację od wyroku złożyła A. S., zaskarżając go w całości i zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji, polegający na braku ustaleń co do tego, czy Zarząd (...) Policjantów przy K. w P. wywiązał się z umowy i właściwie przygotował powódkę do egzaminu w R., co jest skutkiem nieprawidłowej oceny jej zeznań. Z treści apelacji wynika, że powódka domaga się uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo:

Zarząd (...) Policjantów przy K. w P. dołożył należytej staranności przy prowadzeniu kursu pracowników ochrony fizycznej II stopnia we wrześniu 2011r., w którym uczestniczyła m.in. A. D.. (zeznania świadków: W. S. k: 95 – 97, S. K. k: 97 – 98)

Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ponieważ to powódka postawiła tezę, że szkolenie organizowane przez pozwanego zostało przeprowadzone w sposób nienależyty, to też na niej spoczywał ciężar wykazania, że zajęcia prowadzone były nieprawidłowo. Same twierdzenia faktyczne przedstawione w pozwie i w czasie informacyjnego wysłuchania przed Sądem, nie stanowią dowodu i nie mogą prowadzić do ustaleń zgodnych z oczekiwaniami strony powodowej. Jednocześnie pozwany, który zaprzeczył zarzutom A. S., zaferował dowód z zeznań świadków, którzy przekonali Sąd o słuszności jego wersji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Żądanie powódki opierało się na dwóch twierdzeniach. Pierwsze z nich sprowadzało się do zarzutu, iż kurs organizowany przez Zarząd (...) Policjantów przy K. w P., został przeprowadzony nienależycie. Natomiast drugi wątek dotyczył wprowadzenia powódki w błąd co do znaczenia prawnego zaświadczenia o uczestnictwie w w/w kursie. Zdaniem A. S. pozwany wystawił w istocie bezwartościowe zaświadczenie o udziale w szkoleniu, które nie spełnia wymogów do uzyskania na jego podstawie licencji pracownika ochrony II stopnia.

Sąd Rejonowy szeroko omówił przyczyny oddalenia powództwa ze względu na brak zawinionego działania pozwanego przy wydaniu zaświadczenia o ukończeniu kursu. Sąd podkreślił, że nie może ono być podstawą do uzyskania licencji (bez egzaminu), z uwagi na zmianę ustawy o ochronie osób i mienia, która nastąpiła z dniem 1 stycznia 2014r., czyli po upływie ok. dwóch lat po udziale w szkoleniu. Sąd Okręgowy podziela tę ocenę prawną, choć na etapie postępowania apelacyjnego powódka skupiła się na drugim aspekcie sprawy, mianowicie nienależytym wykonaniu umowy.

Należy zgodzić się z zarzutem powódki, że Sąd Rejonowy nie dość precyzyjnie odniósł się do tej drugiej kwestii. Niemniej jednak materiał dowodowy zgromadzony przed Sądem I instancji był wystarczający do tego, by na etapie postępowania odwoławczego uzupełnić brakujące ustalenia faktyczne. Dlatego też nie ma podstaw do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Taka sytuacja zachodzi tylko w razie nierozpoznania przez sąd I instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 kpc).

Na marginesie tylko należy dodać, że umowa dotycząca szkolenia na pracownika ochrony II stopnia ma charakter umowy o świadczenie usług. Do takich umów, zgodnie z art. 750 kc, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Umowa zlecenia jest uważana za umowę starannego działania, a tym samym przeciwstawiana umowie o dzieło, która należy do tzw. umów rezultatu. Oznacza to, że oferując kurs na pracownika ochrony II stopnia, Zarząd (...) Policjantów przy K. w P. nie gwarantował, że powódka na pewno zda egzamin przed komisją w R., był natomiast zobowiązany do tego, by dołożyć należytej staranności w przygotowanie i przeprowadzenie wszystkich szkoleń.

Zgodnie z art. 472 kc, jeżeli ze szczególnego przepisu ustawy albo z czynności prawnej nie wynika nic innego, dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności i tylko wówczas ponosi on odpowiedzialność odszkodowawczą za nienależyte wykonanie umowy. Dochodząc odszkodowania, powódka powinna była udowodnić przed Sądem, że Zarząd (...) Policjantów przy K. w P., nie dołożył należytej staranności. Bierna postawa strony powodowej skutkowałą ustaleniem, że pozwany przygotował kurs prawidłowo i dochował należytej staranności.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, przy czym wysokość stawki została ustalona w oparciu o § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016r.).

Ponadto Sąd Okręgowy przyznał adwokatowi M. B. wynagrodzenie za pomoc prawną świadczoną powódce z urzędu w II instancji w wysokości 300 zł stosownie do treści § 16 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 8 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Renata Wanecka Waclaw Banasik Żaneta Przemyska - Rybarczyk